

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi kemikaalilain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen (ETA-sopimus) voimaantulon lykkääntymisen takia muutettavaksi kemikaalilain muuttamisesta joulukuussa 1992 annettua lakia (joulukuun muutoslaki). Esityksellä on tarkoitus poistaa eräitä ongelmia, jotka liittyvät siihen, että joulukuun muutoslaki muiden vastaavien ETA-lakien tapaan tulee voimaan vasta asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Joulukuun muutolailla muutettiin alkupe-
räisen, vuonna 1989 annetun kemikaalilain voimaantulosäännöstä niin, että lain ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat säännökset olisivat tulleet voimaan 1 päivänä tammi-

kuuta 1993. Esityksen mukaan ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat säännökset tulevat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Muutos edellyttää lisäksi vuoden 1992 muutolailla muutettujen kemikaalilain siirtymäsäännösten tarkistamista.

Eräät joulukuun muotolain säännökset voidaan saattaa voimaan ETA-sopimuksesta riippumatta. Esityksen mukaan nämä säännökset tulisivat voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993. Kiinteästi ETA-sopimukseen sidoksissa olevat säännökset sen sijaan tulisivat edelleen voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Kemikaalilain muuttamisesta annettu laki (1412/92), jäljempänä muutoslaki, tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Kemikaalilain (744/89) ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet olisivat muutolain mukaan tulleet voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Ympäristölle vaarallisen kemikaalin käyttöturvallisuustiedote olisi muutolain mukaan laadittava 31 päivään lokakuuta 1993 mennessä. Ennen lain voimaantuloa aloitetusta ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollisesta käsittelystä ja varastoinnista samoin kuin vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista tulisi tehdä ilmoitus 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

Ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koske-

via alemmanasteisia säännöksiä ei voitu antaa 1 päivänä tammikuuta 1993, koska Euroopan talousalueesta tehty sopimus (ETA-sopimus) ei, toisin kuin hallituksen esitystä annettaessa ennakotiin, tullut tällöin voimaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulisivat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana. Koska laki ei tullut voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993, ei käyttöturvallisuustiedotteen laatimista eikä teollista käsittelyä ja varastointia koskevien velvoitteiden toimeenpanolle laissa säädetyt siirtymäajat ole riittävän pituisia. Tämän vuoksi ehdotetaan siirtymäsäännöksiä muutettavaksi siten, että edellä tarkoitettut velvoitteet olisi toteutettava asetuksella säädettävään ajankohtaan mennessä.

Laki kemikaalilain muuttamisesta sisältää

useita sellaisia säännöksiä, jotka voidaan saattaa voimaan mahdollisesta ETA-sopimuksesta riippumatta. Nämä säännökset tulisi saada voimaan mahdollisimman nopeasti, jotta lain nojalla voitaisiin antaa alemmanasteiset säännökset ja jotta elinkeinonharjoittajille jäisi aikaa lain velvoitteiden toimeenpanoon ennen ETA-sopimuksen voimaantuloa. ETA-sopimuksen liitteen II, sen XV kohdan, Vaaralliset aineet mukaan Suomi noudattaa Euroopan yhteisöjen vaarallisten aineiden ja valmisteiden luokitusta, pääillyksiä ja merkitsemistä koskevia säännöksiä 1 päivästä marraskuuta 1993. Muutoslain 18 a §:ään sisältyvä käytössä olevia aineita koskeva tietojen toimittamisvelvoite ja 20 §:n 1 momenttiin, 21 §:n 1 momenttiin sekä 22 ja 23 §:ään sisältyvät uusien aineiden ilmoitusmenettelyä koskevat velvoitteet edellyttävät

ETA-sopimuksen voimaantuloa ja sen vuoksi ne tulisivat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisatio- ja henkilöstövaikutuksia.

3. Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu ympäristöministeriön sekä kauppa- ja teollisuusministeriön aloitteista sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä yhteistyössä edellä mainittujen ministeriöiden kanssa. Esityksestä ei ole pyydetty lausuntoja.

YKSITYSKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

63 §. *Lain voimaantulo.* Pykälän mukaan 17, 32, 33 ja 35 §:ssä säädetyt ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993. Näistä säännöksistä 17 §:ssä säädetään kemikaalin pääillyksestä ja kemikaalia koskevista tiedonantovelvoitteista, 32 §:ssä terveydelle ja ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollisen käsittelyn ja varastoinnin luvanvaraisuudesta ja ilmoitusvelvollisuudesta sekä 33 §:ssä luvan myöntämisen edellytyksistä ja ilmoituksen käsittelystä. Tarkemmat säännökset näistä velvoitteista annetaan lain 19 ja 35 §:n nojalla asetuksella.

Tarkemmat säännökset ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevista velvoitteista annetaan lain nojalla annettavilla asetuksilla ja ministeriön päätöksillä. Alemmanasteisia säännöksiä ei kuitenkaan voitu antaa 1 päivästä tammikuuta 1993, koska ETA-sopimus ei tullut tällöin voimaan. Tämän vuoksi ehdotetaan, että ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat kemikaalilain velvoitteet tulisivat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

65 §. *Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen.* Pykälän mukaan kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta vastaavan toiminnanharjoittajan on laadittava käyttöturvalli-

suustiedote ympäristölle vaarallisesta kemikaalista 31 päivään lokakuuta 1993 mennessä. Koska ETA-sopimuksen voimaantulon ajankohta on vielä epävarma, kyseisen siirtymäsäännöksen voimaantulosta tulisi säätää asetuksella sopimuksen voimaantulon mukaisesti.

68 a ja 68 b §. *Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus. Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva ilmoitus.* Sekä 68 a §:n 2 momentin että 68 b §:n 2 momentin mukaan toiminnanharjoittajan tulee tehdä ennen lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:ssä tarkoitettua vaarallisen kemikaalin teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ilmoitus 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä. Tarkoitus on ollut, että toiminnanharjoittajalla olisi lain voimaantulosta vähintään yksi vuosi aikaa tehdä kyseessä oleva ilmoitus. Tämän vuoksi ehdotetaan edellä mainittuja momenteja muutettavaksi siten, että asetuksella voidaan säätää se ajankohta, johon mennessä toiminnanharjoittajan tulee tehdä ilmoitukset. Samalla ehdotetaan näihin momentteihin sekä 68 a §:n 1 momenttiin tehtäväksi teknisiä muutoksia, jotka selventävät momenttien tulkintaa ja soveltamista sellaisiin toimintoihin, joilla on aikaisempien säännösten mukainen lupa tai hyväksyminen.

Lain 68 b §:n 1 momentissa säädetään niistä

tapauksista, joissa toiminnanharjoittajan ei tarvitse tehdä 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa ilmoitusta. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että myös sen, joka on tehnyt vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetun asetuksen (682/90) mukaisen ilmoituksen palavien kaasujen ja palavien nesteiden vähäisestä teollisesta käsittelystä ja varastoinnista kunnan palopäällikölle, ei tarvitsisi tehdä edellä tarkoitettua ilmoitusta. Kunnan palopäällikölle tehty ilmoitus vastaa sisällöltään muita 68 b §:n 1 momentissa mainittuja lupia, ilmoituksia ja hyväksymisiä.

Muutoslain voimaantulosäännös. Sellaiset kemikaalilain velvoitteet, jotka voidaan toimeenpanna maassamme mahdollisesta ETA-sopi-

muksesta riippumatta, tulisi saattaa voimaan mahdollisimman nopeasti, että lain nojalla annettavat alemmanasteiset säännökset ja määräykset voidaan antaa ja toiminnanharjoittajille jäisi aikaa uusien velvoitteiden toimeenpanoon. ETA-sopimukseen liittyvät säännökset tulisivat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kemikaalilain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kemikaalilain muuttamisesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1412/92) 63 §:n 1 momentti, 65 §, 68 a §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti ja 68 b §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta ja 2 momentti sekä voimaantulosäännöksen 1 momentti sekä *lisätään* 68 b §:n 1 momenttiin uusi 5 kohta seuraavasti:

63 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1990. Lain 17, 32, 33 ja 35 §:ssä säädetyt ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

65 §

Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava 17 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote ympäristölle vaaralliseksi luokitellusta tai ympäristölle vaaraa aiheuttavasta kemikaalista viimeistään asetuksella säädettävänä ajankohtana.

68 a §

Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Lain 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä sen:

1) jolla on vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetussa asetuksessa (682/90) tarkoitettu lupa kemikaalien teolliseen käsittelyyn tai varastointiin tai joka on tehnyt mainituissa asetuksessa tarkoitettujen kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia koskevan ilmoituksen;

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä kysymyksessä olevalle toiminnalle tai joka ei ole tehnyt toiminnasta 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä tai varas-

toinnista ilmoitus teknilliselle tarkastuskeskusk-
selle tai sen piiritoimistolle viimeistään asetuk-
sella säädettyään ajankohtana.

68 b §

*Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia
koskeva ilmoitus*

Edellä 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua vä-
häistä teollista käsittelyä ja varastointia koske-
vaa ilmoitusta ei tarvitse tehdä sen:

3) jonka toiminta on palavista nesteistä
annetussa asetuksessa säädettyllä tavalla palo-
viranomaisen katsastuksessa hyväksytty;

4) joka on tehnyt 36 §:n, sellaisena kuin se oli
14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa
(744/89), mukaisen ilmoituksen; tai

5) joka on tehnyt vaarallisten kemikaalien
teollisesta käsittelystä ja varastoinnista anne-
tussa asetuksessa (682/90) tarkoitetun ilmoituk-
sen palavan nesteen tai palavan kaasun vähäi-
sestä teollisesta käsittelystä tai varastoinnista
kunnan palopäällikölle.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momen-
tissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä kysy-
myksessä olevalle toiminnalle tai joka ei ole
tehnyt toiminnasta ilmoitusta, tulee tehdä en-
nen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n
3 momentissa tarkoitettua teollisesta käsitte-
lystä ja varastoinnista ilmoitus kunnan kemi-
kaalivalvontaviranomaiselle viimeistään ase-
tuksella säädettyään ajankohtana.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinä-
kuuta 1993. Lain 18 a §, 20 §:n 1 momentti,
21 §:n 1 momentti sekä 22 ja 23 § tulee voimaan
kuitenkin asetuksella säädettyään ajankohta-
na.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinä-
kuuta 1993.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan
ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toi-
menpiteisiin.

Helsingissä 14 päivänä toukokuuta 1993

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Sosiaali- ja terveysministeri *Jorma Huuhtanen*

Laki

kemikaalilain muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan kemikaalilain muuttamisesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1412/92) 63 §:n 1 momentti, 65 §, 68 a §:n 1 momentin 1 kohta ja 2 momentti ja 68 b §:n 1 momentin 3 ja 4 kohta ja 2 momentti sekä voimaantulosäännöksen 1 momentti sekä lisätään 68 b §:n 1 momenttiin uusi 5 kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

63 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1990. Lain 17, 32, 33 ja 35 §:ssä säädetyt ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat voimaan 1 päivänä tammikuuta 1993.

63 §

Lain voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 1990. Lain 17, 32, 33 ja 35 §:ssä säädetyt ympäristölle vaarallisia kemikaaleja koskevat velvoitteet tulevat voimaan *asetuksella säädettävänä ajankohtana*.

65 §

Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava 17 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote ympäristölle vaaralliseksi luokitellusta tai ympäristölle vaaraa aiheuttavasta kemikaalista viimeistään 31 päivään lokakuuta 1993 mennessä.

65 §

Käyttöturvallisuustiedotteen antaminen

Kemikaalin valmistajan, maahantuojan, jakelijan tai muun toiminnanharjoittajan, joka vastaa kemikaalin markkinoille tai käyttöön luovuttamisesta, on laadittava 17 §:ssä tarkoitettu käyttöturvallisuustiedote ympäristölle vaaralliseksi luokitellusta tai ympäristölle vaaraa aiheuttavasta kemikaalista viimeistään *asetuksella säädettävänä ajankohtana*.

68 a §

Ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskeva lupa ja ilmoitus

Lain 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua ympäristölle vaarallisen kemikaalin teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa lupaa ei tarvitse hakea tai ilmoitusta tehdä sen:

1) jolla on tämän lain voimaan tullessa 32 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukainen lupa tai joka on tehnyt mainitussa pykälässä tarkoitettun ilmoituksen;

1) jolla on vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetussa asetuksessa (682/90) tarkoitettu lupa kemikaalien teolliseen käsittelyyn tai varastointiin tai joka on tehnyt mainitussa asetuksessa tarkoitettun kemikaalien teollista käsittelyä tai varastointia koskevan ilmoituksen;

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä tai

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä kysy-

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

joka ei ole tehnyt 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä tai varastoinnista ilmoitus teknilliselle tarkastuskeskukselle tai sen piiritoimistolle 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

myksessä olevalle toiminnalle tai joka ei ole tehnyt toiminnasta 1 momentissa tarkoitettua ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä tai varastoinnista ilmoitus teknilliselle tarkastuskeskukselle tai sen piiritoimistolle viimeistään asetuksella säädettävänä ajankohtana.

68 b §

Vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskeva ilmoitus

Edellä 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa ilmoitusta ei tarvitse tehdä sen:

3) jonka toiminta on palavista nesteistä annetussa asetuksessa säädettyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty; *tai*

4) joka on tehnyt 36 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukaisen ilmoituksen.

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä tai joka ei ole tehnyt ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ilmoitus kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle 1 päivään tammikuuta 1994 mennessä.

Tämä laki tulee voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana.

3) jonka toiminta on palavista nesteistä annetussa asetuksessa säädettyllä tavalla paloviranomaisen katsastuksessa hyväksytty;

4) joka on tehnyt 36 §:n, sellaisena kuin se oli 14 päivänä elokuuta 1989 annetussa laissa (744/89), mukaisen ilmoituksen; *tai*

5) *joka on tehnyt vaarallisten kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista annetussa asetuksessa (682/90) tarkoitettua ilmoituksen palavan nesteen tai palavan kaasun vähäisestä teollisesta käsittelystä tai varastoinnista kunnan palopäällikölle.*

Toiminnanharjoittajan, jolla ei ole 1 momentissa tarkoitettua lupaa tai hyväksymistä *kysymyksessä olevalle toiminnalle* tai joka ei ole tehnyt *toiminnasta* ilmoitusta, tulee tehdä ennen tämän lain voimaantuloa aloitetusta 32 §:n 3 momentissa tarkoitettua teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ilmoitus kunnan kemikaalivalvontaviranomaiselle *viimeistään asetuksella säädettävänä ajankohtana.*

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä heinäkuuta 1993. Lain 18 a §, 20 §:n 1 momentti, 21 §:n 1 momentti sekä 22 ja 23 § tulee voimaan kuitenkin asetuksella säädettävänä ajankohtana.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 1993.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.